

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0118487	Datum opzoeking:	7/02/2024
Referentienummer:	daliaalaan 19-1	Zoekdata:	42021C0403/00X000
Perceel:	42021C0403/00X000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Dendermonde afdeling DENDERMONDE 3 AFD/ST-GILLIS/, sectie C met perceelnummer 0403/00X000 [42021C0403/00X000]

Informatievraag: beschermd onroerend erfgoed

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Geen beschermd onroerend erfgoed

Legende

- Cultuurhistorische landschappen
- Archeologische sites
- Stads- en dorpsgezichten
- Monumenten
- Overgangszones

Informatievraag: vastgestelde inventaris onroerend erfgoed

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Sociale woonwijk van Volkswelzijn:** (detail zie bijlage)

Legende

- Landschapsatlas
- Historische tuinen en parken
- Houtige beplantingen
- Archeologische zones
- Bouwkundig erfgoed - gehelen
- Bouwkundig erfgoed - relictien

Informatievraag: wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Sociale woonwijk van Volkswelzijn:** Bouwkundig (detail zie bijlage)

Legende

■ Historische tuinen en parken	▨ Houtige beplantingen
□ Archeologische zones	▨ Landschapatlas
▨ Bouwkundig erfgoed - gehelen	● Orgels
▲ Bouwkundig erfgoed - relictten	

Informatievraag: Unesco werelderfgoed

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in de Unesco Werelderfgoedlijst

Legende

▨ Bufferzones
▨ Kernzones

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

Onroerend erfgoed wordt beschermd omdat het van grote waarde is voor de gemeenschap. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Het onroerend erfgoeddecreet voorziet vier mogelijke beschermingsstatuten;

1. een beschermd monument
2. een beschermd cultuurhistorisch landschap
3. een beschermd stads- of dorpsgezicht
4. een beschermde archeologische site

Geïnteriseerd onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed. Daarnaast zijn er ook enkele thematische inventarissen gerealiseerd: over historische tuinen en parken, houtige beplantingen met erfgoedwaarde en orgels.

Geïnteriseerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met bepaalde rechtsgevolgen, die verschillen naargelang de inventaris.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet in de vaststelling van minstens vijf inventarissen:

- De inventaris van het bouwkundig erfgoed
- De landschapsatlas
- De inventaris van de archeologische zones
- De inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde
- De inventaris van historische tuinen en parken

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel vijf beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette en de volledige Brugse binnenstad.

Informatieverplichting

Iedereen die **een beschermd onroerend erfgoed** verkoopt of verhuurt voor meer dan negen jaar dient in de publiciteit én in de onderhandse en authentieke akte vermelden dat het om een beschermd goed gaat, en wat de precieze rechtsgevolgen daarvan zijn.

Iedereen die **een geïnteriseerd onroerend goed** verkoopt of verhuurt voor meer dan negen jaar, moet dit niet in de publiciteit vermelden, maar wel in de onderhandse en authentieke akte, alsook de precieze rechtsgevolgen die aan de opname verbonden zijn door een verwijzing naar hoofdstuk 4 van het Onroerenderfgoeddecreet op te nemen.

Archeologie

Op percelen die in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site gelegen zijn of die in een archeologische zone gelegen zijn die opgenomen is in de vastgestelde inventaris van archeologische zones dient de archeologieregelgeving te worden nageleefd. Zorg dat je het correcte traject volgt bij vergunningsaanvragen.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroerenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: dalialaan 19-1)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Dendermonde afdeling DENDERMONDE 3 AFD/ST-GILLIS/, sectie C met perceelnummer 0403/00X000 [42021C0403/00X000]

Vastgestelde inventaris

Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Sociale woonwijk van Volkswelzijn

Vastgesteld bouwkundig erfgoed

Beknopte karakterisering

Typologies galerijflatgebouwen, invalidenwoningen, woonblokken, sociale woningen, bejaardenwoningen, winkels, tuinwijken, sociale woningen, onderwijsgebouwen, beelden

Stijl

Datering tweede helft 20ste eeuw, na WO II, na WO II

Betrokken personen

- Van de Sompel, Richard M. (Ontwerper)
- Volkswelzijn, Sint-Gillis-Dendermonde (Opdrachtgever)
- Van de Sompel, Richard M. (Ontwerper)
- Verbanck, Robert (Ontwerper)
- Volkswelzijn, Sint-Gillis-Dendermonde (Opdrachtgever)
- De Decker, Jos (Ontwerper)

Beschrijving

Volkswijk met gezinswoningen, in 1957-1960 gerealiseerd door de sociale huisvestingsmaatschappij Volkswelzijn naar ontwerp van Robert Verbanck en Rik Van de Sompel, en tussen 1969 en 1981 in het zuiden aangevuld met een 150-tal bejaardenappartementen in hoogbouw, naar ontwerp van Rik Van de Sompel.

Waarden

Artistieke waarde

Stedenbouwkundige waarde

Architecturale waarde

Historische waarde

Is de aanduiding van

- **Azalealaan 1-6, Basiel De Cockplein 1-26, Begonialaan 1-20, 21-29, Berkenlaan 1-4, 6-8, Breestraat 109, Burgem. Paul Hendrickxplein 1-16, 17, Dalialaan 1-36, 38-40, Dokter De Witteplein 1-16, 17, H. Vandemeulebrouckplein 1-28, Krizantenlaan 1-10, Leliënlaan 1-6, Oud Strijdersplein 1-22, Resedalaan 2-34, Rode Kruislaan 1-14, 15, Rozenlaan 1-20, 21-47, Tulpenlaan 1-20, 22-30 (Dendermonde)** Volkswijk met gezinswoningen, in 1957-1960 gerealiseerd door de sociale huisvestingsmaatschappij Volkswelzijn naar ontwerp van Robert Verbanck en Rik Van de Sompel, en tussen 1969 en 1981 in het zuiden aangevuld met een 150-tal bejaardenappartementen in hoogbouw, naar ontwerp van Rik Van de Sompel.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/130247>

Beschermingsbesluiten

- [Besluit tot vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed in de provincie Oost-Vlaanderen - https://id.erfgoed.net/besluiten/15002](https://id.erfgoed.net/besluiten/15002)
SchrappingsbesluitenVaststellingsbesluiten

Sociale woonwijk van Volkswelzijn

Beknopte karakterisering

Typologies bejaardenwoningen, sociale woningen, woonblokken, invalidenwoningen, galerijflatgebouwen, onderwijsgebouwen, sociale woningen, tuinwijken, winkels, beelden

Stijl

Datering tweede helft 20ste eeuw, na WO II, na WO II

Betrokken personen

- Van de Sompel, Richard M. (Ontwerper)
- Volkswelzijn, Sint-Gillis-Dendermonde (Opdrachtgever)
- Van de Sompel, Richard M. (Ontwerper)
- Verbanck, Robert (Ontwerper)
- Volkswelzijn, Sint-Gillis-Dendermonde (Opdrachtgever)
- De Decker, Jos (Ontwerper)

Beschrijving

Sociale wijk met gezinswoningen, in 1957-1960 gerealiseerd door de sociale huisvestingsmaatschappij Volkswelzijn naar ontwerp van Robert Verbanck en Rik Van de Sompel, en tussen 1969 en 1981 in het zuiden aangevuld met een 150-tal bejaardenappartementen in hoogbouw, naar ontwerp van Rik Van de Sompel.

Bouwgeschiedenis en situering

In de tweede helft van de jaren vijftig bouwde de sociale huisvestingsmaatschappij Volkswelzijn onder voorzitterschap van dokter Anatole De Witte 163 gezinswoningen in de wijk Klein-Parijs ter vervanging van gesloopte krotwoningen. In 1957 verrezen 108 woningen aan de Rode Kruislaan, het Dokter De Witteplein en het Basiel De Cockplein, en drie jaar later werden nog 55 extra woningen gerealiseerd door aannemer Omer Poelman (Wetteren) aan de Azalealaan, Begonialaan, Basiel De Cockplein, H. Vandemeulebrouckplein, Rozenlaan en Tulpenlaan. Het ontwerp was van de Gentse architect-urbanist Robert Verbanck en zijn stadsgenoot ingenieur-architect-urbanist Rik Van de Sompel (zie gedenkplaten Rode Kruislaan 15 en Oud Strijdersplein 1). Er werd ook een schooltje voorzien aan het Dokter De Witteplein 17, evenals enkele winkels rond datzelfde plein (Oudstrijdersplein 22 en 1 en Rode Kruislaan 15). Op het H. Vandemeulebrouckplein werd in 1959 in opdracht van het Socialistisch Partijbestuur Sint-Gillis-bij-Dendermonde een monument opgericht ter ere van de voormalige burgemeester (1927-1932) Hippolyte Vandemeulebroucke, naar ontwerp van beeldhouwer Jos De Decker.

Tussen 1969 en 1981 werd deze wijk in het zuiden aangevuld met een 150-tal bejaardenwoningen, verdeeld over vier appartementsgebouwen naar ontwerp van Rik Van de Sompel: Burgemeester Paul Hendrickxplein 1 (1971), Leliënlaan 1 (1972), Burgemeester Paul Hendrickxplein 17 (1976) en Breestraat 109 (1981). Eind jaren negentig werden deze appartementsgebouwen onder leiding van architect Hendrik Marievoet gerenoveerd en trok de maatschappij ten zuiden hiervan sociale woningen op naar ontwerp van Thomas Nollet en Hilde Huyghe, als noordelijke uitbreiding van de wijk 't Kruis.

Typering en beschrijving

De 'Tuinwijk' van Sint-Gillis-Dendermonde is in oorsprong een typische naoorlogse volkswijk die gekenmerkt wordt door een overwicht

aan grondgebonden eengezinswoningen met private voor- en achtertuinen (ontsloten via wandelpaden) en vier gemeenschappelijke groenruimtes (H. Vandemeulebrouckelein, Dokter De Witteplein, Leliënlaan en Burgemeester Paul Hendrickxplein). De wegeaanleg werd gefinancierd door de staat binnen de wet Brunfaut (1949). De woningen zijn orthogonaal ingeplant behalve aan de rand van de wijk waar ze de bestaande verkavelings- en stratenpatronen volgen. Enkele woningen worden ontsloten door wandelpaden in het groen. De vormgeving van de woningen is te bestempelen als een sober baksteentraditionalisme (twee bouwlagen en twee traveeën, bakstenen lijstgevels en pannen zadeldaken) met een eerder strakke detaillering (schrijnwerk). Op plannen uit 1954 wordt aangeduid dat het metselwerk van de huizen diende (wit) geschilderd te worden maar waarschijnlijk werd dit nooit uitgevoerd. De drie winkels (naar ontwerp van Van de Sompel) hebben een iets modernere vormgeving (expo-stijl), evenals het schooltje aan het Dokter De Witteplein 17.

Het monument op het H. Vandemeulebrouckelein bestaat uit een trapeziumvormige arduinen sokkel met daarop het hoofd van H. Vandemeulebroucke, uitgevoerd in witte steen (66 x 38 x 37 cm) en onderaan rechts door de kunstenaar gesigneerd: Jos De Decker 1959. Achter het beeld rijst een licht gebogen natuurstenen muur op, met boven het monument in bronzen letters: "HIPPE. / VANDEMEULEBROUCKE / BURGEMEESTER / 1927 1932".

De appartementsgebouwen werden ingeplant in de zuidwestelijke hoek van de wijk langs de ringlaan (Breestraat-Resedalaan), en volgen de bestaande verkavelings- en stratenpatronen. Ze zijn steeds gelegen aan een groen plein. Aan de Leliënlaan staat het gebouw geïsoleerd, de drie overige gebouwen (aan de Resedalaan, Breestraat en Burgemeester Hendrickxplein) zijn op elkaar betrokken en vormen vrij besloten buitenruimtes.

Vlasbloem (1971) en Boterbloem (1972) zijn hoogbouw appartementsgebouwen van zeven verdiepingen met 35 appartementen, Klaproos (1976) en Zonnebloem (1981) middelhoogbouw appartementsgebouwen van drie verdiepingen met respectievelijk 33 appartementen en 51 appartementen. Alle appartementen zijn bejaardenwoningen waarvan vier ADL (= assistentie bij dagelijks leven). De Zonnebloem bevat daarnaast ook een ADL-centrum, een verblijfsruimte voor mensen met beperkingen die in de omgeving wonen. Op het gelijkvloers bevinden zich garages.

De voorgevels van deze appartementsgebouwen (gericht naar het groenplein) bestaan uit beglaasde galerijen, de achtergevels worden gekenmerkt door een zaagvorm die dynamiek verleent, een betere oriëntatie (lichtinval) mogelijk maakt, meer privacy geeft aan de terrassen, en de individualiteit van de woningen benadrukt. Deze zaagvorm is mogelijk beïnvloed door de langblokken die Renaat Braem ontwierp voor de sociale woonwijk [Sint-Maartensdal](#) te Leuven (1960-1971). De beglaasde galerijen of 'luchtstraten' bieden door de schuine, zaagtandinplanting van de appartementen plaats voor een semi-private 'buitenruimte' met plantenbakken. De keuken kijkt uit op deze galerij, de woon- en slaapkamer op de straat. Het oorspronkelijk, brutalistische gevelmateriaal (beton en gele baksteen) werd in 1997 bedekt met bepleistering en beschildering in primaire kleuren omwille van herkenbaarheid, oriëntatie, identiteit en eigenwaarde (functioneel en esthetisch).

Evaluatie

Deze wijk heeft een architecturale en stedenbouwkundige waarde, enerzijds als representatief voorbeeld van de naoorlogse volkswijk, anderzijds omwille van de vrij uitzonderlijke, modernistisch geïnspireerde bejaardenwoningen. Typerend aan de volkswijk zijn de circulatiepatronen (met wandelpaden), de groenaanleg (pleinen en voortuinen), de voorzieningen (winkels en school) en de architecturale homogeniteit qua schaal, silhouet en materialiteit. Het monumentale kunstwerk aan het H. Vandemeulebrouckelein draagt bij tot de artistieke waarde van de wijk en de context van de krotopruijing geeft die wijk ook een historische waarde. De bejaardenwoningen worden getypeerd door hun schaal (hoogbouw), zaagtand-volumetrie en de aanwezigheid van de ruime, beglaasde galerijen.

- Onroerend Erfgoed, Archief Inventaris sociale woningbouwpatrimonium (2011-2016), Sitenaam STGILLISDE_TUINWIJK_4290.
- Stadsarchief Dendermonde, Dossier 879.1 : 878.4.
- Dienst Stedenbouw Dendermonde, Bouwdossier Tuinwijk Sint-Gillis (1971-1981).
- Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, Dienst Onroerende Transacties, registratiefiches, SHM 4290, Dendermonde, Tuinwijk.
- HERREGOTS K. & BOSMANS W. 2011: Kleur in sociale woningbouw: esthetisch én functioneel, *Woonwoord* 17, 10-13.
- MAERVOET L. 2015: *Sociale huisvesting anders bekeken. Monumentale kunst in sociale huisvesting 1945-1985*, onuitgegeven masterproef UGent, Vakgroep Kunstwetenschappen, ID 38.
- S.N. 1997: Monografieën erkende bouwmaatschappijen, in: S.N., *Bouwstenen van sociaal woonbeleid '45-'95. De VHM bekijkt 50 jaar volkshuisvesting in Vlaanderen. Deel 2*, Brussel, 99.
- SCHEPENS L. & VERVLIIET M. 2015: *Oefening sociale woonwijk Sint-Gillis Dendermonde*, onuitgegeven oefening UGent, Vakgroep Kunstwetenschappen.
- <http://www.dendermonde.be/product.aspx?id=1985> (geraadpleegd op 16 september 2015).

Is aangeduid als

- **Azalealaan 1-6, Basiel De Cockplein 1-26, Begonialaan 1-20, 21-29, Berkenlaan 1-4, 6-8, Breestraat 109, Burgem. Paul Hendrickxplein 1-16, 17, Dalialaan 1-36, 38-40, Dokter De Witteplein 1-16, 17, H. Vandemeulebrouckelein 1-28, Krizantenlaan 1-10, Leliënlaan 1-6, Oud Strijdersplein 1-22, Resedalaan 2-34, Rode Kruislaan 1-14, 15, Rozenlaan 1-20, 21-47, Tulpenlaan 1-20, 22-30 (Dendermonde)** Volkswijk met gezinswoningen, in 1957-1960 gerealiseerd door de sociale huisvestingsmaatschappij Volkswelzijn naar ontwerp van Robert Verbanck en Rik Van de Sompel, en tussen 1969 en 1981 in het zuiden aangevuld met een 150-tal bejaardenappartementen in hoogbouw, naar ontwerp van Rik Van de Sompel.

Is deel van

- **Sint-Gillis-bij-Dendermonde (Dendermonde)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302119>